

Školský inšpektorát v Púchove 1919 – 1949 (1950)

Opis na úrovni archívneho fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1572_23600	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Školský inšpektorát v Púchove	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	(1916) 1919 – 1949	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit of description (quantity, bulk, or size)	15,5 bm (35 kusov úradných kníh, 40 registratúrnych pomôcok, 109 archívnych škatúl)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Školský inšpektorát v Púchove (Školský inšpektorát v Ilave, Školský inšpektorát Ilavského a Púchovského okresu, Školský inšpektorát pre okresy Ilava a Púchov so sídlom v Trenčianskej Teplej)	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Podľa ústavy Rakúsko-uhorskej monarchie z roku 1867 sa zreorganizovala správa národných a stredných škôl prostredníctvom Ministerstva kultu a vyučovania, ktoré zriadilo 12 školských obvodov – 3 z nich na území Slovenska so sídlami v Bratislave, Banskej Bystrici a v Košiciach, ktoré riadili školy na území dnešného Slovenska. Podľa zákonných článkov č. 38/1868 a č. 28/1876 boli zriadené v sídlach žúp školské inšpektoráty. Tie boli v rokoch 1876 – 1919 samostatnými rezortnými štátnymi úradmi. Rakúsko-maďarské právne normy nezanikli úplne, ale časť zostala v platnosti až do vydania tzv. malého školského zákona v roku 1922. Právomoci župných výborov v oblasti školstva prevzali novoutvorené úrady, na nižšom stupni obvodné	Dejiny správy pôvodcu

		<p>školské inšpektoráty, spravidla pre 1 až 2 okresy. Po vytvorení Slovenskej republiky sa zákonom č. 308/1940 Sl. Z. všetky štátne školy zmenili na školy konfesijné – rímsko-katolícke, evanjelické a.v. alebo obecné, v každom prípade podľa vierovyznania žiakov. Školské inšpektoráty sa premenovali na škôldozorné úrady. Po obnovení Československej republiky v roku 1945 boli školy opäť poštátnené a škôldozorné úrady sa vrátili k pôvodnému označeniu. Obnovia sa tiež územná a kompetenčná pôsobnosť, ktorá platila pred rokom 1938. Tento stav riadenia školstva pretrvával až do roku 1949, kedy na základe vládnych nariadení č. 14 a 139 z roku 1949 o krajskom a okresnom zriadení ich vystriedali referáty pre školstvo, osvetu a telesnú výchovu príslušných krajských a okresných národných výborov a školské inšpektoráty ako osobitné inštitúcie definitívne zanikli k 1. januáru 1950.</p> <p>V roku 1919 vznikol Školský inšpektorát č. 17, ktorý mal pôsobnosť pre okres Ilava a okres Púchov Krátkodobo sídlil v Ilave, ale už v roku 1920 presídlil do Trenčianskej Teplej, kde zotrval až do roku 1938. Dôvodom na toto umiestnenie bola skutočnosť, že ani v Ilave ani v Púchove nebol most cez Váh, ktorý by umožnil prístup na pravý breh Váhu, kde sa rozkladal okres Púchov. Až v roku 1938 sa úrad presťahoval do Púchova, kde mu boli pridelené v novopostavenej štátnej budove 3 miestnosti. Na čele úradu stál školský inšpektor, ktorého úlohou bola realizácia zákonov a nariadení vlády, výnosov a obežníkov ministerstva školstva. Ťažiskom kontrolnej činnosti boli prehliadky škôl a zabezpečenie ich fungovania v celom rozsahu. V personálno-disciplinárnej oblasti zabezpečoval všetky pracovné i osobné záležitosti učiteľov. Okrem neho bol v inšpektoráte pridelený jeden učiteľ ako pomocný inšpektor a jedna administratívna pracovníčka, ktorá zabezpečovala všetku písomnú agendu inšpektora, vrátane ekonomickej stránky.</p>	
3.2.3.	Archival history	<p>Od roku 1938 boli dokumenty uložené v optimálnych podmienkach. Za správu registratúry a vedenie centrálného registratúrneho denníka zodpovedala pomocná kancelárska sila inšpektorátu – ofíciantka, ktorá zároveň viedla účtovnú agendu. Po celý čas sa dodržiavala rovnaká schéma vedenia registratúrneho denníka a ukladania záznamov.</p> <p>Podľa obsahu sa manipulovali osobitné zložky pre každú školu, na ktorú dozeral školský inšpektor. V nich sa ukladali priebežne všetky dokumenty vzťahujúce sa ku škole, t.j. budova školy, naturálne byty, učebnice a učebné pomôcky, zdravotná starostlivosť, atď. a osobné spisy učiteľov. Tie boli manipulované abecedným spôsobom podľa pôvodného usporiadania, ale v roku 2006 boli vyradené pre nezáujem bádateľov.</p> <p>Chronologicko – numericky sa ukladala všetka ostatná korešpondencia inšpektorátu, pričom osobitne sa ukladali prezidiálne spisy. V rámci týchto záznamov môžeme pozorovať akceptovanie základného čísla, obzvlášť pri dokumentoch o prehliadkach školy, pri dotazníkoch,</p>	Dejiny archívneho fondu

		<p>pri situačných správach (odpovede neboli označované prezentačnou pečiatkou, ale len vložené do spoločného obalu) a pri hromadnom získavaní informácií. Spisový obal sa takmer nepoužíval a vzájomné oddelenie jednotlivých podaní sa uskutočnilo preložením celého spisu po dĺžke, pričom sa na dorzálnu stranu na horný okraj umiestňovala prezentačná pečiatka.</p> <p>Táto chronologicko-numerická schéma bola pri sprístupňovaní archívneho fondu zachovaná. Všeobecné veci škôl, žiakov, učiteľov, výchovných metód ap. sa vyhľadávajú pomocou kvalitných registrov – menného, miestneho a vecného, kde číslo odkazuje na stranu inventára.</p>	
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	<p>Okresný archív v Považskej Bystrici prevzal fond od Okresného národného výboru v Považskej Bystrici 3. októbra 1961 ako prírastkové číslo 48 v rozsahu 31,6 bm z rokov 1919 – 1949 ako 63 kníh, 146 fasciklov a 26 balíkov, avšak bez akéhokoľvek preberacieho protokolu. Druhé a zároveň posledné prevzatie prírastku v rozsahu 0,1 bm pod číslom 764 sa uskutočnilo 20. novembra 1987. Dokumenty pochádzali z obdobia 1929 – 1938 a keďže boli prevzaté po sprístupnení fondu, ale ešte pred vyhotovením definitívneho inventára, bolo možné tento prírastok zatriediť do príslušných rokov. Podľa stavu zachovania archív prevzal takmer kompletnú registratúru úradu, z ktorej po vyčlenení balastu vznikol archívny fond Školského inšpektorátu v Púchove.</p>	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and content	<p>Archívny fond obsahuje evidenciu učiteľov z rokov 1922 – 1949, ľudových a meštianskych škôl z rokov 1921 – 1949 a registratúrne denníky z rokov 1919 – 1949. Prezidiálne spisy z rokov 1925 – 1946 zachytávajú politickú situáciu a jej dopad na učiteľov, administratívna časť ohraničená rokmi 1919 - 1949 je rozdelená na agendu škôl a bežné spisy. Je možné sledovať vývin školstva v okresoch Ilava a Púchov v 1. polovici 20. storočia, tak prvostupňového, t.j. ľudových škôl, ako aj druhostupňového (meštianskych škôl), štátnych detských opatrovní, zariadení pre postihnuté deti, škôl podľa konfesií, metodiku vyučovania jednotlivých predmetov, rozvrhy hodín, používané typy učební, vybavenosť školských kabinetov učebnými pomôckami, úplnú štatistiku škôl v obvode, sociálne pomery, zdravotné a hygienické pomery, výstavbu nových škôl či rekonštrukciu starých otázku zvyšovania kvalifikácie učiteľov a ich finančné ocenenie, vyučovanie náboženstva, fluktuáciu na učiteľských miestach, aktivitu učiteľov v mimoškolskom čase, vzťah rodičov ku škole a učiteľom, kultúrne aktivity žiakov, vplyv politiky na školu atď.</p>	Obsah a rozsah archívneho fondu
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Nie je známe.	Vyraďovanie a hodnotenie

3.3.3.	Accruals	Fond je uzavretý a prírastky sa neočakávajú.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Štruktúra archívneho fondu po chronologicko-numerickom usporiadaní a sprístupnení: Školský inšpektorát v Púchove: I. Úradné knihy A. Evidenčné 1923 - 1949 II. Spisový materiál A. Registratúrne pomôcky a. administratívne 1919 - 1949 B. Spisy a. prezidiálne 1925 - 1946 b. administratívne (1916) 1919 - 1949	Spôsob usporiadania
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcií
3.4.3.	Language/scripts of material	maďarský, slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	MV SR, Štátny archív v Bytči, pobočka Považská Bystrica. Jarmila Balážová : Školský inšpektorát v Púchove (1916) 1919 - 1949, inventár, Považská Bystrica, 2006, evid. č. 3844.	Vyhľadávacie pomôcky

3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, pracovisko Archív Považská Bystrica, Ulica slovenských partizánov 1135/55, 017 01 Považská Bystrica	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Kópie neboli vyhotovené.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Školský inšpektorát v Trenčíne 1911 - 1949	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publication note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note	Z pôsobnosti Školského inšpektorátu v Trenčíne (predchodcu) pochádza jeden účtovný doklad viažuci sa k školám v Hoštine, Púchove a Liborči.	Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Fond Školský inšpektorát v Púchove spracovala v rokoch 1985 – 1986 Jarmila Balážová. Vo fonde vykonala vnútorné vyradovanie, pripravila súpis inventárnych jednotiek a zároveň vyhotovila rukopis inventára, ktorý bol upravený do tlačenej formy v roku 2003. Opis pripravila Mgr. Jarmila Balážová v júni 2017.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Archívny fond bol sprístupnený podľa : Ochrana, sprístupňovanie a využívanie archívnych dokumentov, Bratislava 1988. Opis vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	5.6.2017	Dátum vyhotovenia opisu